

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

ONDERWIJSRESULTATENMODEL PO

De inspectie en leerresultaten: het
onderwijsresultatenmodel
Wat heb ik hier als school of bestuur aan?

Voorwoord

In dit document beschrijven we het onderwijsresultatenmodel voor het primair onderwijs van de Inspectie van het onderwijs. Scholen en besturen kunnen dit model gebruiken als hulpmiddel om zicht op de leerresultaten van scholen te hebben. Daarnaast kan het ondersteunen bij het stellen van doelen en het evalueren van de leerresultaten van het onderwijs. De inspectie gebruikt het model om de leerresultaten van reguliere basisscholen te beoordelen. We beoordelen de leerresultaten alleen als we een kwaliteitsonderzoek op een school uitvoeren.

Inhoud

Voorwoord 2
Samenvatting 4
Inleiding 5

- 1. Het onderwijsresultatenmodel po 7**
 - 1.1 De signaleringswaarden 8
 - 1.2 Twee rekenvoorbeelden 11

- 2. Wat heb ik hier als school of bestuur aan? 13**
 - 2.1 Eigen verantwoording door de school 16
 - 2.2 Ambitieuze doelen stellen 18

- 3. De schoolweging 19**
 - 3.1 Frequentieverdeling schoolweging 19

- 4. Relevante webpagina's 21**

Samenvatting

In hoofdstuk 1 beschrijven we het onderwijsresultatenmodel voor het regulier basisonderwijs. We geven aan hoe de signaleringswaarden zijn bepaald en geven een aantal rekenvoorbeelden. In hoofdstuk 2 laten we zien hoe scholen en besturen dit model kunnen gebruiken bij hun eigen kwaliteitszorg. De schoolweging die we gebruiken om rekening te houden met verschillende leerlingenpopulaties op scholen lichten we tot in hoofdstuk 3. Op onze website is hierover ook veel informatie te vinden. In de teksten verwijzen we naar relevante webpagina's.

Inleiding

Leerlingen hebben voldoende basisvaardigheden nodig voor een goede aansluiting op het vervolgonderwijs en om later in de maatschappij goed te kunnen functioneren. Bovendien zijn deze basisvaardigheden nodig om kennis te vergaren bij alle andere vakgebieden. Daarom is het belangrijk dat scholen goed zicht hebben op de resultaten die hun leerlingen behalen. Ze kunnen dan tijdig het onderwijs bijsturen als dat nodig is. Zo zorgen zij er voor dat hun leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doormaken.

Scholen mogen zelf weten hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen exact in beeld brengen, dat kan bijvoorbeeld met toetsen, observaties en/of andere middelen. Wel zijn scholen sinds het schooljaar 2014/2015 verplicht om een eindtoets af te nemen en een leerlingvolgsysteem (LVS) te gebruiken. Zie voor meer informatie: [Hoe legt de basisschool de ontwikkeling van mijn kind vast? | Rijksoverheid.nl](#). Sinds 2023/2024 zijn scholen verplicht om een doorstroomtoets af te nemen, [zie eindtoets basisschool wordt doorstroomtoets | Schooladvies en doorstroomtoets basisschool | Rijksoverheid.nl](#).

Metten alleen is niet voldoende. Door eigen ambitieuze doelen voor de leerresultaten te stellen en de realisatie hiervan te evalueren, kunnen scholen er voor zorgen dat hun leerlingen optimaal profiteren van het geboden onderwijs.

Een hulpmiddel hierbij is het onderwijsresultatenmodel van de Inspectie van het Onderwijs. Dit model is gebaseerd op de referentieniveaus. In het model wordt aan de hand van de schoolweging rekening gehouden met de specifieke leerlingenpopulatie van een school. Daardoor kunnen scholen goed zien hoe ze zich verhouden tot vergelijkbare scholen. Het onderwijsresultatenmodel is in 2020/2021 ingevoerd ter vervanging van het vorige onderwijsresultatenmodel dat niet langer voldeed.

De inspectie kijkt of de resultaten die leerlingen op scholen halen voldoen aan de basiseisen. Dat doen wij tijdens de kwaliteitsonderzoeken die wij naar aanleiding van onze jaarlijkse prestatieanalyse (zie [pagina Prestatieanalyse](#)) uitvoeren op scholen. We beoordelen dan de standaard OR1 Resultaten uit ons [onderzoekskader](#). Daarnaast beoordelen we de leerresultaten van scholen ook als we ze bezoeken in het kader van een stelsel kwaliteitsonderzoek voor de [Staat van het Onderwijs](#). Hoe wij dat doen staat beschreven in de 'Regeling leerresultaten primair onderwijs 2020'. De standaard OR1 Resultaten is een van de standaarden uit ons onderzoekskader die samen het eindoordeel over de school bepalen.

In dit document lichten wij het onderwijsresultatenmodel en het nut hiervan voor scholen en besturen toe.

1. Het onderwijsresultatenmodel po

Het onderwijsresultatenmodel:

- kijkt naar de behaalde referentieniveaus voor lezen, taalverzorging en rekenen op de doorstroom- of eindtoets in de laatste drie schooljaren,
- en houdt rekening met de leerlingenpopulatie aan de hand van de schoolweging, die het CBS berekent (zie hoofdstuk 3).

Het model onderscheidt twee indicatoren, waarin we de behaalde referentieniveaus voor lezen, taalverzorging en rekenen van de drie schooljaren beschouwen:

1. het percentage leerlingen dat aan het einde van het basisonderwijs het fundamentele niveau 1F haalt voor taal en rekenen. In principe zou elke leerling dit niveau aan het einde van de basisschool moeten beheersen.
2. het percentage leerlingen dat aan het einde van het basisonderwijs het hogere niveau (streefniveau) 1S voor rekenen en 2F voor taalverzorging en lezen haalt. Het streven moet zijn dat zoveel mogelijk leerlingen dit niveau beheersen.

De referentieniveaus

In 2008 bracht de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen (commissie Meijerink) het advies '[Over de drempels met taal en rekenen](#)' uit. Op basis hiervan zijn referentieniveaus opgesteld, die aangeven wat leerlingen van taal en rekenen moeten kennen en kunnen.

Er zijn fundamentele niveaus (F-niveau) bepaald die zoveel mogelijk leerlingen in principe zouden moeten beheersen. Daarnaast zijn er streefniveaus (S-niveau) voor leerlingen die meer aankunnen.

Het fundamentele niveau voor het eindbasisschool is 1F. Het streefniveau is 2F/1S.

Voor alle leerlingen die in de laatste drie schooljaren een doorstroom- of eindtoets hebben gemaakt, beschikt de school over de behaalde referentieniveaus (1F of 1S/2F) voor lezen, taalverzorging en rekenen. Wij kijken vervolgens welk percentage van de behaalde referentieniveaus in de afgelopen drie schooljaren op of boven de signaleringswaarde voor 1F ligt en welk percentage op of boven de signaleringswaarde voor 1S/2F ligt. De signaleringswaarde voor 1F is gelijk voor alle scholen, de signaleringswaarde voor 1S/2F is afhankelijk van de schoolweging. We

berekenen dus twee percentages, die zowel de referentieniveaus voor de drie vakgebieden als de drie schooljaren omvatten. In paragraaf 1.2 staan twee rekenvoorbeelden.

De resultaten van alle leerlingen (exclusief de leerlingen die voldoen aan de ontheffingsgronden om deel te nemen aan de doorstroomtoets) tellen mee. Voor een Voldoende oordeel moet het behaalde percentage voor beide indicatoren op of boven de signaleringswaarden liggen.

Als de resultaten onder één of beide signaleringswaarden liggen, vragen we de school tijdens een onderzoek op de school om een verantwoording. Het is namelijk mogelijk dat een relatief grote groep leerlingen met bijzondere individuele kenmerken de resultaten verklaart. Als de school aantoont dat ook deze leerlingen zich naar hun mogelijkheden hebben ontwikkeld, dan vinden we de resultaten toch Voldoende. Zie voor meer informatie over de verantwoording van de school paragraaf 2.1.

De doorstroomtoetsresultaten van het actuele schooljaar betrekken we in principe pas bij de beoordeling van de leerresultaten in het daarop volgende schooljaar. Alleen op verzoek van de school nemen we deze resultaten mee in onze onderzoeken in het actuele schooljaar. Dat doen we alleen als we de leerresultaten dan als Voldoende kunnen beoordelen. De resultaten van de doorstroomtoets 2025 betrekken we dus pas bij de beoordeling van de leerresultaten in schooljaar 2025/2026.

Voor meer details over bijvoorbeeld de beoordeling van kleine scholen of fusiescholen verwijzen we u naar de Regeling leerresultaten po.

1.1 De signaleringswaarden

Indicator 1: % fundamenteel niveau 1F

De signaleringswaarde voor 1F is gelijk voor alle scholen, aangezien alle leerlingen het 1F-niveau aan het eind van de schoolperiode zouden moeten beheersen.

We hebben hierbij gekozen voor het ambitieniveau van 85 procent dat de commissie Meijerink bij de introductie van de referentieniveaus heeft gesteld. Inmiddels behalen bijna alle scholen deze signaleringswaarde ruimschoots.

Indicator 2: % streefniveau 1S/2F

De signaleringswaarden voor 1S/2F zijn afhankelijk van de schoolweging. Bij de introductie van de referentieniveaus stelde de commissie Meijerink de ambitie dat 65 procent van de leerlingen 1S zou moeten kunnen halen. Wij hanteren voor lezen en taalverzorging dezelfde ambitie.

Hoe zijn de signaleringswaarden voor 1S/2F bepaald?

De bovengenoemde ambities zijn niet het uitgangspunt geweest voor het bepalen van de signaleringswaarden voor 1S/2F. De signaleringswaarden

zijn zo gekozen dat ongeveer 90 procent van de scholen binnen elke schoolwegingscategorie resultaten heeft die boven de signaleringswaarden liggen.

Bij de introductie van het onderwijsresultatenmodel zijn de behaalde referentieniveaus op de eindtoetsen van 2018 en 2019 gebruikt om de signaleringswaarden te bepalen. In 2024 hebben we de signaleringswaarden opnieuw bepaald op dezelfde wijze als in 2019 op basis van de eind- en doorstroomtoetsresultaten van 2022, 2023 en 2024. Dit was nodig omdat alle doorstroomtoetsen nu op dezelfde wijze worden genormeerd, de doorstroomtoets eerder wordt afgenomen en de correctiewaarden zijn vervallen. De correctiewaarden hanteerden we in 2022/2023 en 2023/2024 naast de signaleringswaarden. Daarmee hielden we rekening met de 'onzekerheidsmarge' veroorzaakt door de effecten van de coronacrisis en de normeringsverschillen tussen de eindtoetsen van 2018 en 2019.

De komende jaren blijven de signaleringswaarden naar verwachting gelijk. Wel controleren we jaarlijks of er wijzigingen in onze beoordelingswijze noodzakelijk zijn.

In de onderstaande tabel staan de signaleringswaarden per schoolwegingscategorie voor 1F en 1S/2F. In de derde en laatste kolom staan de landelijk gemiddelden voor %1F en %1S/2F voor de schooljaren 2021/2022, 2022/2023 en 2023/2024. Jaarlijks bepalen wij de landelijk gemiddelden opnieuw en publiceren deze ook op onze website: [Gemiddelde referentieniveaus primair onderwijs | Trends en ontwikkelingen | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#).

Tabel 1. Signaleringswaarden en landelijk gemiddelden 2021/2022, 2022/2023 en 2023/2024¹

Schoolweging	Sign.waarde %1F	Sign.waarde %1S/2F	Land gem %1F	Land gem %2F/1S
20-21	85	68,3	98,9	77,9
21-22	85	65	98,5	74,1
22-23	85	61,9	98,0	71,9
23-24	85	58,9	97,7	67,6
24-25	85	56,2	97,4	66,9
25-26	85	53,8	96,6	63,9
26-27	85	51,8	96,7	63,2
27-28	85	50,1	96,6	61,4
28-29	85	48,6	96,4	60,7
29-30	85	47,1	95,9	57,8
30-31	85	45,5	95,7	57,3
31-32	85	43,5	95,2	55,3
32-33	85	41,2	94,8	53,4

¹ Als de schoolweging een rond getal is, dan geldt de hoogste schoolwegingscategorie. Bijvoorbeeld, de signaleringswaarden van schoolwegingscategorie 25-26 gelden voor een school met schoolweging 25.

33-34	85	38,7	93,9	50,4
34-35	85	36,3	93,8	49,5
35-36	85	34,3	93,0	47,6
36-37	85	32,8	92,7	46,9
37-38	85	32	92,1	45,3
38-39	85	31,7	92,6	44,6
39-40	85	30,3	92,1	41,9

Als de resultaten onder één of beide signaleringswaarden liggen, voeren wij niet standaard een onderzoek op de school uit. Het besluit om een onderzoek op een school uit te voeren, bepalen we aan de hand van onze risico-inschatting die blijkt uit onze jaarlijkse prestatieanalyse, zie voor meer informatie de [pagina Prestatieanalyse](#) op onze website.

1.2 Twee rekenvoorbeelden

Rekenvoorbeeld 1

De onderstaande tabel geeft weer hoeveel leerlingen in schooljaar 2021/2022, 2022/2023 en 2023/2024 de doorstroom- of eindtoets hebben gemaakt en hoeveel van deze leerlingen 1F en 1S/2F hebben behaald.

Schooljaar	Aantal IIn	Aantal IIn met ten minste 1F lezen	Aantal IIn met ten minste 1F taalverzorging	Aantal IIn met ten minste 1F rekenen	Aantal IIn met 2F lezen	Aantal IIn met 2F taalverzorging	Aantal IIn met 1S rekenen
2021/2022	21	20	21	20	18	16	14
2022/2023	28	28	27	25	20	19	16
2023/2024	23	22	23	21	16	14	12
totaal	72	70	71	66	54	49	42

Leerlingen die 2F en 1S hebben behaald, hebben ook 1F gehaald en worden daar dus ook meegeteld. De onderste rij van de tabel laat zien dat 72 leerlingen de toets hebben gemaakt in deze drie schooljaren. 70 leerlingen hebben ten minste 1F lezen behaald, 71 leerlingen 1F taalverzorging en 66 leerlingen 1F rekenen. Daarnaast hebben 54 leerlingen ook 2F lezen behaald, 49 leerlingen 2F taalverzorging en 42 leerlingen 1S rekenen.

Het percentage behaalde referentieniveaus 1F is gelijk aan het totaal aantal 1F scores gedeeld door drie keer het totaal aantal leerlingen vermenigvuldigd met 100: $(70+71+66)/(72+72+72)*100 = 95,8\%$.

Het percentage behaalde referentieniveaus 1S/2F is gelijk aan het totaal aantal 1S/2F scores gedeeld door drie keer het totaal aantal leerlingen vermenigvuldigd met 100: $(54+49+42)/(72+72+72)*100 = 67,1\%$.

Rekenvoorbeeld 2

De onderstaande tabel geeft welke gemiddelde percentages referentieniveaus door de school in schooljaar 2021/2022, 2022/2023 en 2023/2024 zijn behaald op de doorstroom- of eindtoets.

Schooljaar	Aantal lln	% 1F lezen	% 1S rekenen
2021/2022	21	96,82	76,19
2022/2023	28	95,23	65,47
2023/2024	23	95,65	60,86
3-jaars gewogen gemiddelde	72	95,82	67,50

De resultaten van iedere leerling in deze drie jaar tellen even zwaar mee. We kunnen dus niet simpelweg het gemiddelde van de percentages van de drie jaar nemen om het percentage behaalde referentieniveaus over drie jaar te bepalen. Om dat te bepalen is het nodig om het gewogen gemiddelde van de percentages te berekenen. Dat bereken je als volgt:

Het behaalde percentage referentieniveaus 1F is:

$$((96,82 \times 21) + (95,23 \times 28) + (95,65 \times 23)) / 72 = 95,79\%.$$

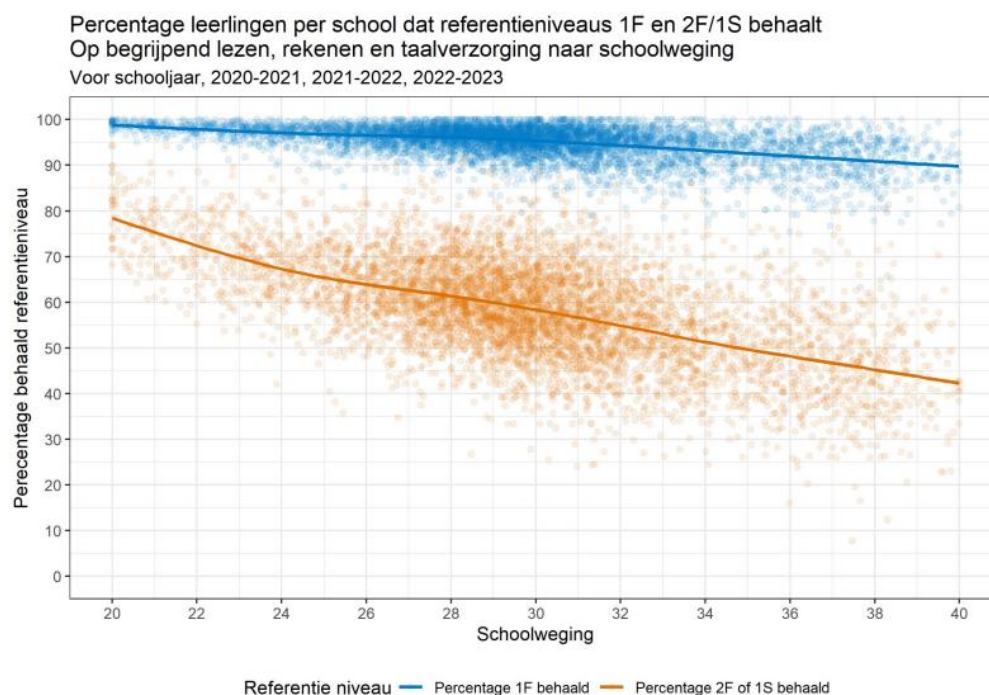
Het percentage behaalde referentieniveaus 1S/2F is:

$$(76,19 \times 21) + (65,47 \times 28) + (60,86 \times 23) / 72 = 67,50\%.$$

2. Wat heb ik hier als school of bestuur aan?

Het onderwijsresultatenmodel is niet alleen een instrument voor de inspectie om te beoordelen of scholen voldoende leerresultaten realiseren. Het geeft scholen en besturen ook de gelegenheid om te kijken of ze resultaten behalen, die ze mogen verwachten. Daarbij kunnen zij zich vergelijken met scholen met een vergelijkbare schoolweging.

In de onderstaande figuur ziet u de percentages referentieniveaus die door alle reguliere basisscholen in 2021/2022, 2022/2023 en 2023/2024 zijn behaald. Jaarlijks bepalen wij deze figuren opnieuw en publiceren deze ook op onze website: [Gemiddelde referentieniveaus primair onderwijs | Trends en ontwikkelingen | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#).

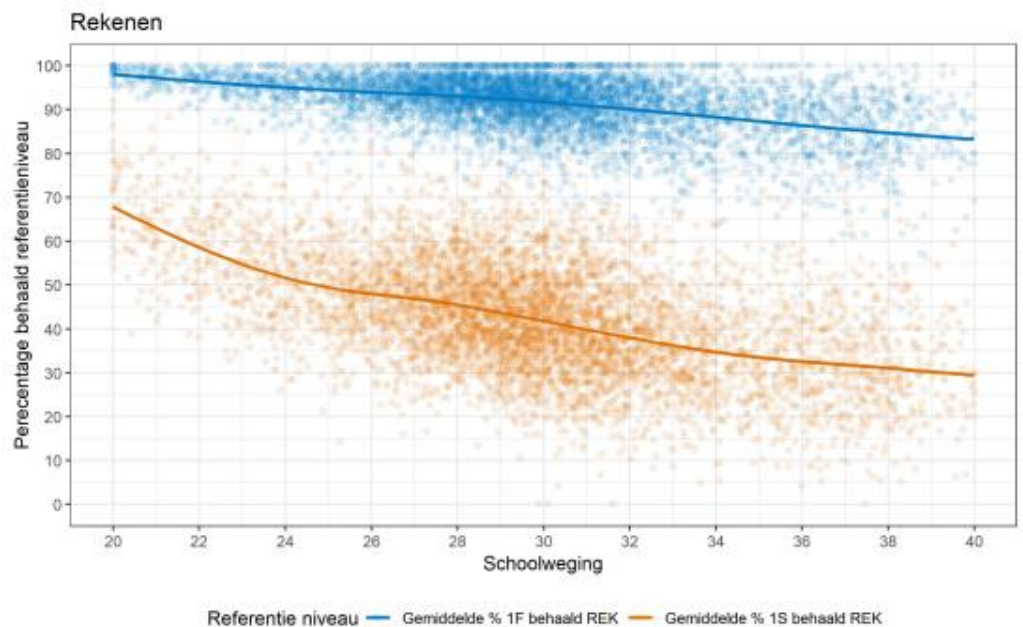
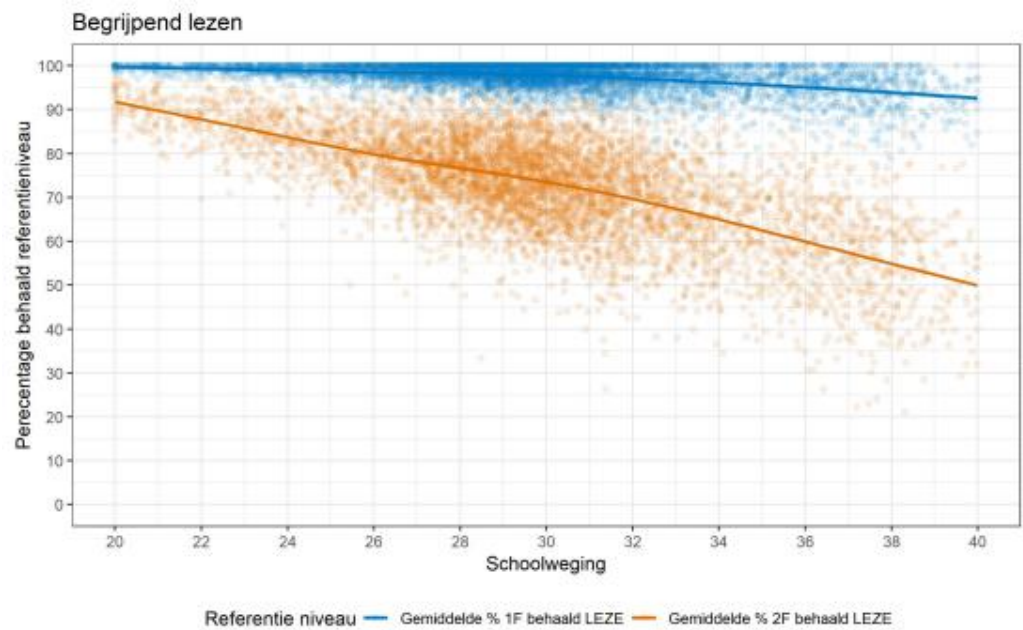

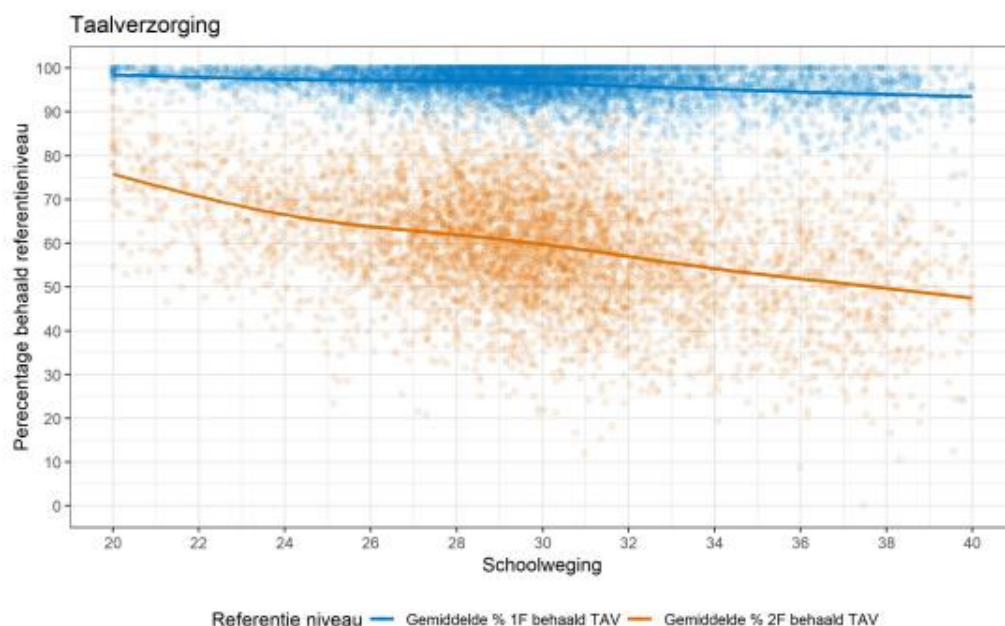
Op de horizontale as staat de schoolweging van de school en op de verticale as het percentage behaalde referentieniveaus. Elke school staat met twee stippen in de figuur: een rode en een blauwe. Een rode stip geeft het percentage behaalde referentieniveaus 1S/2F weer en een blauwe stip het percentage behaalde referentieniveaus 1F. De rode en blauwe lijnen geven het landelijk gemiddelde van de door alle scholen behaalde referentieniveaus weer.

Het valt op dat de behaalde referentieniveaus door scholen sterk verschillen. Naarmate de leerlingenpopulatie van een school complexer is (hogere schoolweging), behalen minder leerlingen de referentieniveaus. We zien verder grote verschillen tussen vergelijkbare scholen (met dezelfde

schoolweging). Ook zijn er scholen met een zeer complexe populatie die veel beter presteren dan scholen met een weinig complexe populatie (lage schoolweging). Dat betekent dat er nog veel kansen liggen voor scholen.

Dezelfde plaatjes zijn maken we ook jaarlijks voor lezen, taalverzorging en rekenen afzonderlijk.

Het valt op dat de landelijk gemiddelden voor de drie vakgebieden behoorlijk verschillen. De signaleringswaarden kun je dus niet op de afzonderlijke vakgebieden toepassen. De onderstaande tabel geeft de landelijk gemiddelden voor 2021/2022, 2022/2023 en 2023/2024 weer per schoolwegingscategorie. Ook deze figuren bepalen we jaarlijks opnieuw en publiceren deze ook op onze website: [Gemiddelde referentieniveaus primair onderwijs | Trends en ontwikkelingen | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](https://onderwijsinspectie.nl).

Tabel 2. Landelijk gemiddelden voor lezen, taalverzorging en rekenen voor 2021/2022, 2022/2023 en 2023/2024

Schoolweging	Gem %1F REK	Gem %1F TAV	Gem %1F LEZEN	Gem %1S REK	Gem %2F TAV	Gem %2F LEZEN
20-21	98,2	98,7	99,8	68,0	74,2	91,4
21-22	97,4	98,5	99,6	61,4	71,8	89,0
22-23	96,3	98,1	99,5	59,1	68,7	87,9
23-24	95,6	97,9	99,5	53,1	64,9	84,9
24-25	95,4	97,6	99,2	52,3	64,8	83,5
25-26	93,6	97,3	99,0	49,3	62,1	80,3
26-27	93,9	97,4	98,8	48,0	62,2	79,4
27-28	93,7	97,4	98,7	46,2	60,9	77,1
28-29	93,3	97,4	98,6	45,4	60,8	75,8
29-30	92,3	96,9	98,4	42,1	58,2	73,3
30-31	91,7	97,0	98,3	41,3	58,2	72,4
31-32	91,2	96,6	97,9	39,4	56,7	69,9
32-33	90,4	96,5	97,5	36,7	55,5	67,8
33-34	88,4	96,2	97,0	34,9	52,4	63,7

34-35	88,3	96,3	96,7	33,8	52,4	62,3
35-36	87,0	95,5	96,4	33,2	50,3	59,4
36-37	86,6	95,2	96,2	33,0	50,6	57,1
37-38	85,6	95,3	95,4	32,2	49,0	54,5
38-39	87,3	95,5	95,1	32,4	48,8	52,5
39-40	86,3	94,8	95,1	28,3	46,3	51,2

Sinds schooljaar 2023/2024 publiceren wij ook jaarlijks de door elke school behaalde doorstroomtoetsresultaten. Ook kunt u hier de behaalde percentages 1F en 1S/2F over drie jaar vinden en zien of deze boven of onder de signaleringswaarden liggen. Deze zijn te vinden op onze webpagina: [Leerresultaten primair onderwijs | Trends en ontwikkelingen | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](https://inspectie.van.het.onderwijs.nl/leerresultaten-primair-onderwijs-trends-en-ontwikkelingen)

2.1 Eigen verantwoording door de school

De signaleringswaarden zijn bepaald op basis van de leerresultaten van alle leerlingen die een doorstroom- of eindtoets hebben gemaakt en die niet voldoen aan de ontheffingsgronden. Hier zitten ook leerlingen bij met bijzondere onderwijsbehoeften, die wel een toets moeten maken. Op elke school komen deze leerlingen voor. De signaleringswaarden houden hier dus al wat rekening mee als het gaat om een beperkt aantal leerlingen. Daarnaast houden we met de schoolweging ook rekening met de verschillen in leerlingenpopulatie tussen scholen.

Het kan echter voorkomen dat een school leerresultaten behaalt die onder één of beide signaleringswaarden liggen en dat dit wordt veroorzaakt door een relatief grote groep leerlingen met bijzondere individuele kenmerken. Tijdens het onderzoek op de school krijgt de school de gelegenheid zich over de behaalde leerresultaten te verantwoorden. Als de school overtuigend aantoont dat ook deze leerlingen zich naar hun kunnen hebben ontwikkeld en er redelijkerwijs geen andere conclusie mogelijk is dan dat de leerlingen naar hun mogelijkheden hebben gepresteerd, dan vinden we de resultaten toch voldoende. Dat betekent dus dat het onderwijs op orde is en slecht onderwijs geen verklaring is voor de tegenvallende resultaten.

Dit kunnen scholen doen door ten eerste aan te tonen dat de groep leerlingen zonder bijzondere individuele kenmerken de signaleringswaarden ruimschoots haalt. En ten tweede door aan te tonen dat de groep leerlingen met bijzondere individuele kenmerken naar hun kunnen heeft gepresteerd (bijvoorbeeld met een gedegen overkoepelende analyse van zorgdossiers door de school). Beide samen laten zien dat er geen andere conclusie kan zijn dan dat de leerlingen naar hun mogelijkheden hebben gepresteerd.

Een paar voorbeelden, waarbij het oordeel over de leerresultaten positief kan uitvallen:

- Een school heeft een groot aantal leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften (denk aan taalontwikkelingsstoornissen, autisme, et cetera). De betreffende leerlingen hebben een ontwikkeling doorgemaakt die past bij hun mogelijkheden en de overige leerlingen behalen leerresultaten die ruimschoots boven de signaleringswaarden liggen.
- De school kan de tegenvallende leerresultaten verklaren doordat een relatief groot aantal leerlingen met een flinke achterstand gedurende de schoolloopbaan is ingestroomd. De betreffende leerlingen laten een duidelijke leergroei zijn, die erop duidt dat zij hun achterstand inhalen. De overige leerlingen behalen leerresultaten die ruimschoots boven de signaleringswaarden liggen.

Wij schrijven niet voor hoe de verantwoording van de school over de leerresultaten er uit moet zien. Wel verwachten wij het volgende:

- De verantwoording biedt een gedegen onderbouwing voor het feit dat resultaten volgens de school voldoende zijn. Dat gaat verder dan een toelichting bij de behaalde resultaten en/of een beschrijving van leerlingkenmerken. De school maakt een gedegen analyse en trekt conclusies.
- Het onderwijs is op orde en de kwaliteit van het onderwijs is geen verklaring voor de tegenvallende resultaten.
- Leerlingkenmerken vormen de verklaring voor de tegenvallende resultaten; dit mag niet veroorzaakt zijn door onderwijs dat onvoldoende was afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

De school kan zich bijvoorbeeld op de volgende manier verantwoorden:

1. De school laat zien welk percentage referentieniveaus 1F en 2F/1S de leerlingen zonder bijzondere individuele kenmerken hebben behaald op de laatste drie doorstroom/eindtoetsen. Deze resultaten zijn ruim voldoende.
2. De school laat zien welk percentage referentieniveaus 1F en 2F/1S de leerlingen met bijzondere individuele kenmerken hebben behaald op de laatste drie door/eindstroomtoetsen. Ook beschrijft de school op hoofdpijnen om welke bijzondere individuele kenmerken het gaat. We verwachten niet dat de school in detail alle bijzonderheden van de betreffende leerlingen weergeeft.
3. De school toont aan dat de leerlingen met bijzondere individuele kenmerken zich naar verwachting hebben ontwikkeld op het gebied van taal en rekenen. We verwachten hierbij een samenvattende analyse die de ontwikkeling van alle bijzondere leerlingen betreft en geen opsomming van toetsresultaten per leerling.

2.2 **Ambitieuze doelen stellen**

Door de behaalde resultaten van de eigen school in de bovenstaande figuren weer te geven, kan de school zien hoe de eigen resultaten zich verhouden tot die van andere scholen en vergelijkbare scholen. Dit inzicht helpt bij de evaluatie en analyse van de eigen resultaten en bij het stellen van eigen ambitieuze doelen.

Bij de introductie van de referentieniveaus stelde de commissie Meijerink in 2008 als ambitie dat aan het eind van de basisschool 85 procent van de leerlingen tenminste 1F beheerst en 65 procent 1S rekenen. Wij hanteren de ambitie van 65% ook voor lezen en taalverzorging. De ambitie van 85 procent 1F is inmiddels ruimschoots behaald. Van belang is dat scholen er naar te streven dat zoveel mogelijk leerlingen 1F beheersen voordat zij naar het voortgezet onderwijs gaan. Landelijk behaalt nog lang geen 65 procent van de leerlingen het referentieniveau 1S/2F.

De landelijk gemiddelden in tabel 1 en 2 bieden ook aanknopingspunten voor het stellen van eigen doelen. Het is natuurlijk niet altijd reëel om te verwachten dat alle leerlingen 1F halen, maar in principe moet dat wel het streven zijn. Daarom is het belangrijk om bij het stellen van doelen goed te kijken naar de leerlingenpopulatie.

Scholen en besturen zijn vrij om zelf te bedenken welke doelen ze stellen: doelen per referentieniveau of de referentieniveaus samen, per jaar of drie jaar en/of doelen op de gemiddelde toetsscores. Want zij kennen hun eigen situatie het best. Wel is het belangrijk dat scholen en besturen samen vaststellen welke resultaten zij met hun scholen voor ogen hebben en kijken hoe ze deze kunnen bereiken.

De PO-Raad en andere organisaties willen scholen graag ondersteunen bij het stellen van ambitieuze doelen. We verwijzen daarom graag naar de [handreiking 'Stap voor stap naar schooleigen doelen'](#) van de PO-Raad.

3. De schoolweging

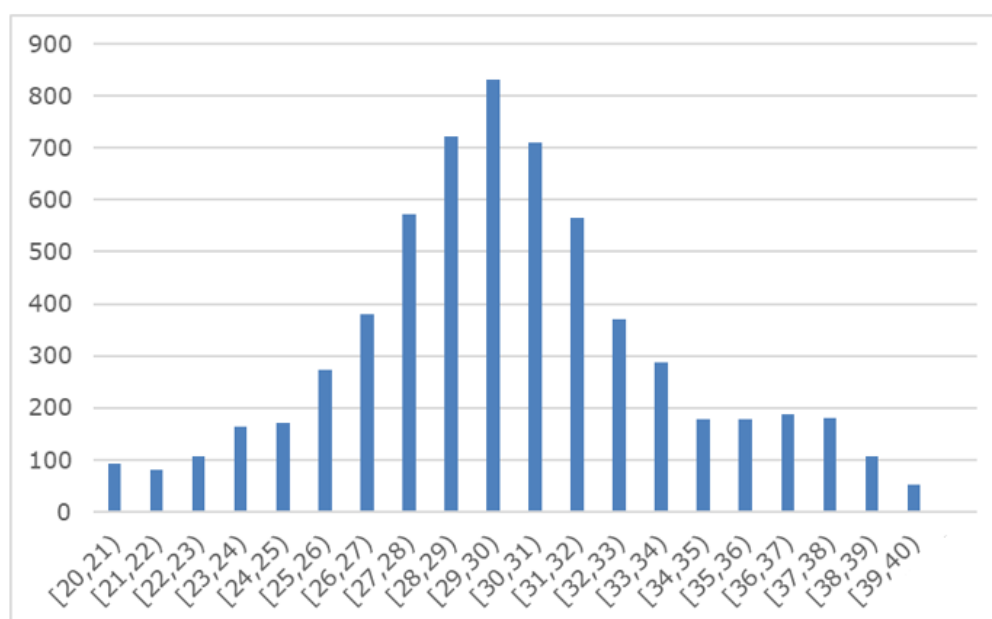
Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekent de schoolweging van een school op basis van de volgende kenmerken:

- het opleidingsniveau van de ouders
- het gemiddeld opleidingsniveau van alle moeders op school
- het land van herkomst van de ouders
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland
- of ouders in de schuldsanering zitten.

Voorafgaand aan het gebruik van de schoolweging in het onderwijsresultatenmodel, hebben we in 2018 elf besturen verspreid over Nederland en variërend in denominatie en grootte gevraagd om de schoolweging te toetsen aan de praktijk. De besturen waren unaniem van mening dat de schoolweging een duidelijk betere maat voor de leerlingenpopulatie is dan die eerder werd gebruikt, zie [rapportage pilot schoolweging bij 11 besturen](#).

3.1 Frequentieverdeling schoolweging

In onderstaand figuur ziet u de frequentieverdeling van de gemiddelde schoolweging van 2021/2022, 2022/2023 en 2023/2024 van alle scholen.

De horizontale as geeft de schoolweging weer en de verticale as het aantal scholen met deze schoolweging. De schoolweging loopt van 20 tot 40. Hoe lager de schoolweging, hoe minder complex de leerlingenpopulatie en hoe hoger de resultaten die we van de school mogen verwachten. De frequentieverdeling is redelijk normaal verdeeld. Er zijn relatief weinig scholen met een lage schoolweging en relatief weinig scholen met een hoge schoolweging. De meeste scholen hebben een schoolweging rond het gemiddelde, dat iets onder 30 ligt. De schoolweging die de inspectie hanteert, is te vinden op de [pagina Schoolweging primair onderwijs](#).

Bij de beoordeling van de leerresultaten gaan we uit van de schoolweging die hoort bij de 3 voorgaande schooljaren. Dat betekent dat de schoolweging van schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023 gebruikt wordt wanneer de inspectie de doorstroom- en eindtoetsresultaten van 2022, 2023, 2024 beoordeelt.

4. Relevante webpagina's

[Onderwijsresultaten in het primair onderwijs | Onderwerp | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

[Veelgestelde vragen over het onderwijsresultatenmodel primair onderwijs | Onderwijsresultaten in het primair onderwijs | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

[Gemiddelde referentieniveaus primair onderwijs | Trends en ontwikkelingen | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\).](#)

[Schoolweging primair onderwijs | Trends en ontwikkelingen | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

[Leerresultaten primair onderwijs | Trends en ontwikkelingen | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

[Stap voor stap naar schooleigen doelen | PO-Raad \(poraad.nl\)](#)

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de
Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | Versie september 2024